

Sygn. akt VI GC 436/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 października 2017 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Anna Walus-Rzasa

Protokolant: st. sekretarz sądowy Magdalena Kamuda

po rozpoznaniu w dniu 17 października 2017 r. w Rzeszowie

na rozprawie

sprawy z powództwa: (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł.

przeciwko: (...) Spółka Akcyjna - Grupa (...) w P.

o zapłatę

I.zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej - Grupa (...) w P. na rzecz powoda (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. kwotę 400.322,44 zł (czterysta tysięcy trzysta dwadzieścia dwa złote 44/100) z ustawowymi odsetkami od kwoty 160.332,44 zł od dnia 30 stycznia 2015r. do dnia zapłaty i od kwoty 240.000,00 zł od dnia 17 grudnia 2015r. do dnia zapłaty,

II.zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 30.834,00 zł (trzydzieści tysięcy osiemset trzydzieści cztery złote) tytułem kosztów procesu, w tym kwotę 10.800,00 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

sygn. akt VI GC 436/16

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 31 października 2017 r.

Powód (...) Spółka z o.o. w Ł. wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) Spółka Akcyjna - Grupa (...) w P. kwoty 400 322,44 zł z ustawowymi odsetkami i kosztami postępowania.

W uzasadnieniu pozwu powód podał, że w ramach „Umowy handlowej” z dnia 24.10.2010 r. łączącej go z pozwanym dostarczał stronie pozwanej butelki typu PET o różnych pojemnościach . W dniu 22 czerwca 2014 r. strony zawarły „Umowę o współpracy”, której postanowienia modyfikowały zasady współpracy określone w „Umowie handlowej”. Na mocy tej umowy, powód zobowiązał się do zakupu nowej linii technologicznej do produkcji butelek 1,5 litrowych i uruchomienia jej do dnia 15 listopada 2012r. W umowie strony ustaliły jakie cechy ma posiadać nowa linia tj. wydajność 7.000 sztuk butelek na godzinę i 4.700.000 sztuk na miesiąc , przy uwzględnienie koniecznych przerw technologicznych. Linia ta miała być zlokalizowana w ciągu technologicznym nowej linii rozlewniczej odbiorcy (pozwanego). Strony szacowały koszt inwestycji na kwotę 1.150.000 zł. W związku z tak wysokim kosztem poniesionym przez powoda dla celów współpracy z pozwanym, strony ustaliły, że umowa o współpracy będzie obowiązywała przez okres 3 lat od dnia uruchomienia produkcji z możliwością jej przedłużenia. Równocześnie w § 7 umowy strony, w celu zabezpieczenia interesów obydwu stron, ustaliły minimalny poziom zamówień i dostaw, zastrzegając na wypadek niewykonania zobowiązania co do zamówień lub dostaw kary umowne. Zgodnie z § 7 pkt

z umowy odbiorca zobowiązał się do zakupu od dostawcy w każdym roku obowiązywania umowy 12.000.000 sztuk butelek w obu pojemnościach, pod rygorem zapłaty kary umownej w wysokości 2 grosze za każdą niezakupioną butelkę brakującą do realizacji określonego minimum. Przez nową linię technologiczną do produkcji butelek strony rozumiały linię, która będzie „nowa” w stosunku do już wykorzystywanych we współpracy stron linii technologicznych. Nie chodziło stronom o linię fabrycznie nową. Najistotniejszą jej część – maszyna (...) B. (...) została wyprodukowana w 2005r. i była po jej zakupie przez powoda objęta półroczną gwarancją producenta. Jej przewidywany okres zdolności do eksploatacji szacowany jest na 20 lat, a wydajność linii i 7.200 sztuk butelek na godzinę. Faktyczna wysokość kosztów poniesionych przez powoda na inwestycję w postaci instalacji nowej linii technologicznej była zbliżona do szacowanej przy zawieraniu umowy i wyniosła 1.139.347,03 zł. Nowa maszyna (...) B. (...) kosztowała w tamtym okresie ponad 300 tys. euro. Tak więc niemożliwe było zmieszczenie się w oszacowanym budżecie 1.150.000 zł w przypadku zamiaru zakupu nowej wydmuchiarki.

W związku z niezrealizowaniem minimalnego poziomu zamówień, powód obciążył pozwanego karą umowną dotyczącą pierwszego roku realizacji zamówień. Strony wdały się w spór co do spełnienia przez powoda wymogów dotyczących linii produkcyjnej, która w przekonaniu pozwanego miała być nowa fabrycznie, jakości butelek., przerw technologicznych. Pozwany odmówił zapłaty. Powód przeniósł spór na drogę sądową wnosząc o zapłatę kar umownych za pierwszy rok w oparciu o § 7 pkt 2 umowy. Powód obciążył pozwanego karą umowną w wysokości 178.938,64 zł., wystawiając notę obciążeniową nr (...) z dnia 31 grudnia 2013 r. Powyższa należność została zasądzona prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w R. z dnia 17.11.2015 r., a apelacja pozwanego została oddalona przez Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 27.10.2016 r. I ACa 103/16.

Powód wskazał, że w kolejnych dwóch latach obowiązywania umowy pozwany także nie wywiązał się z umowy z przyczyn leżących wyłącznie po jego stronie.

W związku z niezamówieniem wymaganej ilości w drugim roku umowy powód w dacie 31.12.2014 r. wystawił notę obciążeniową nr (...) na kwotę 160 322,44 zł. i wysłał wezwanie do zapłaty. Podstawą naliczenia kary umownej była niezamówienie w ilości 8 016 122 sztuk butelek.

Powód wskazał, że pozwany podjął próbę wypowiedzenia umowy o współpracy i umowy najmu pomieszczenia, w którym znajdowała się linia technologiczna. Powód zakwestionował skuteczność wypowiedzenia. Powód wskazał, że pozwany zakupił swoją linię technologiczną, którą połączył z linią produkcyjną, stąd dalsze wykonywanie umowy było praktycznie niemożliwe, w efekcie zmuszony został do zdemontowania swojej linii i opuszczenie pomieszczenia.

Powód w związku z faktycznym zaprzestaniem wykonywania umowy przez pozwanego, naliczył pozwanemu dalsze kary umowne wystawiając notę nr (...) z dnia 17.08.2015 r. w kwocie 240 000 zł.

Pozwany odmawiając zapłaty powołał się na te same argumenty co poprzednio, a to wymogu nowej linii produkcyjnej, jakości butelek, którym powód zaprzeczył. Nadto skoro jakość butelek była podnoszona już odnośnie roszczenia za pierwszy rok, która to kwestia została już przesądzona wyrokiem sądu, w drugim i trzecim roku reklamacji w ogóle nie było. Powód podniósł, że wykonywał wszystkie zlecenia pozwanego.

Powód dochodzi kary umownej za rok 2014 w wysokości 160 322,44 zł a za rok 2015 kwoty 240 000 zł. z odsetkami ustawowymi za trzeci rok umowy od 17.12.2015 r.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów postępowania. Pozwany zarzucił, że wyrok zapadły w sporze pomiędzy stronami nie przesądza zasadności powództwa także w niniejszej sprawie, w której Sąd musi dokonać samodzielnych ustaleń i oceny.

Pozwany podniósł niespełnianie przez linię technologiczną wymogów umowy tak co do kryterium nowości jak i wydajności, złej jakości butelek oraz nadprogramowych przestojów całej linii produkcji wody pozwanego. Pozwany wskazał, iż pomimo przeprowadzenia modernizacji całej linii produkcji wody butelkowanej, nie osiągnięto zakładanych rezultatów, właśnie z uwagi na zamontowanie przez powoda starego sprzętu.

Pozwany z ostrożności procesowej zakwestionował wyliczenia powoda co do wartości całej inwestycji.

Dalej pozwany zarzucił, że powód demontował i opuścił pomieszczenia już w I kwartale 2015 r. bez przymusu ze strony pozwanego.

Pozwany podniósł dobrowolny demontaż, przez co powód potwierdził skuteczność wypowiedzenia wszelkich umów albo postulował przyjęcie, że powód uznając wypowiedzenie za bezskuteczne, wbrew postanowieniem umowy zaprzestał jej wykonywania. Powyższe przesądza o niezasadnym naliczeniu kar umownych za 2015 r. Dalej pozwany zakwestionował naliczenie w sierpniu 2015 r. kar umownych za okres do grudnia 2015 r.

Pozwany podniósł zarzut miarkowania kar umownej.

W piśmie z daty 13.02.2017 r. powód ustosunkował się do odpowiedzi na pozew, podtrzymując dotychczasowe stanowisko w sprawie.

Powód wskazał, że zarzut braku wydajności pojawił się po raz pierwszy i jest bezzasadny i podniesiony na potrzeby procesu wobec nieuwzględnienia przez sąd dotychczas zgłaszanych zarzutów. Nadto nawet przy założeniu, iż wydajność była taka na jaką powołuje się pozwany, to nadal byłby w stanie pokryć zapotrzebowanie pozwanego ustalone w umowie, którego to pułapu zamówień minimalnych i zabezpieczonych karą umowną pozwany nie dotrzymał.

Wyłącznie przyczyną niższej produkcji było nieskładanie zamówień przez pozwanego z uwagi na brak zapotrzebowania z działu sprzedaży pozwanego. Powód wykonywał zaś wszystkie składane zamówienia. Powód zakwestionował twierdzenia pozwanego o szkodzie powstałej na skutek przestojów, jako opartych wyłącznie na czysto hipotetycznych założeniach, wobec realizacji wszystkich zamówień faktycznie złożonych przez pozwanego.

Przestoje technologiczne, które strony zakładały w umowie, były konieczne i nie miały wpływu na realizację zamówień.

Powód podtrzymał stanowisko co do kosztów inwestycji.

Co do zdemontowania urządzenia przez powoda w marcu 2015 r., ten podniósł, że jej przyczyną było zdemontowanie i wywiezienie z pomieszczeń pozwanego jego linii technologicznej z uwagi na zakup własnej linii i połączenie jej z jego linią produkcji wody. Pozwany złożył wypowiedzenie wszystkich umów i wykluczył powoda z procesu produkcyjnego. Powyższe nie miało żadnego związku z uznaniem wypowiedzenia za skuteczne.

Powód podniósł, że także po marcu 2015 r. pozwany nie złożył żadnego zamówienia na butelki, wobec czego zasadnym było naliczenie kary umownej za cały 2015 r.

Powód zakwestionował zarzut miarkowania kary umownej .

Na rozprawie pozwany wskazał, iż zdemontowana maszyna została przekazana firmie (...). Pozwany podniósł nadużycie prawa i naruszenie art. 5 kc.

W piśmie z daty 6.06.2017 r. powód zaprzeczył, aby maszyna została przekazana w/w firmie. Porozumienie zawarte z firmą (...) dopiero przewiduje możliwość jej dzierżawy lub nabycia w razie braku porozumienia z pozwanym. Powód z tytułu produkcji dla tej firmy uzyskał kwotę 40 693,67 zł. + VAT.

Powód nie miał żadnych korzyści z tego porozumienia, powód mógł demonstrować urządzenie potencjalnym nabywcom .

W piśmie procesowym z daty 23.10.2017 pozwany wniósł o otwarcie przewodu sądowego i zgłosił nowe wnioski dowodowe powołując się na okoliczności, o których miał powziąć wiadomości na ostatniej rozprawie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Strony zawarły w dniu 24 listopada 2010r. Umowę handlową określającą zasady dostawy przez powoda na rzecz pozwanego butelek typu PET o pojemności 0,5 litra i 1,5 litra przeznaczonych do produkcji wody mineralnej gazowanej i niegazowanej. Umowa ta została zawarta na okres 5 lat.

W dniu 22 czerwca 2014r. strony zawarły Umowę o współpracy, której postanowienia modyfikowały zasady współpracy określone w Umowie handlowej. Na mocy tej umowy, powód zobowiązał się do zakupu nowej linii technologicznej do produkcji butelek 1,5 litrowych metodą rozdmuchu preform i uruchomienie jej do dnia 15 listopada 2012r. W § 2 strony ustaliły, że nowa linia będzie miała wydajność 7.000 sztuk butelek na godzinę i 4.700.000 sztuk na miesiąc przy uwzględnieniu koniecznych przerw technologicznych. Ponadto będzie zlokalizowana w ciągu technologicznym nowej linii rozlewniczej odbiorcy. Strony szacowały koszt inwestycji poczynionej przez dostawcę na 1.150.000 zł. W celu zabezpieczenia interesów obu stron strony ustaliły, że Umowa o współpracy będzie obowiązywała przez okres 3 lat od uruchomienia produkcji z możliwością jej przedłużenia. Ponadto w § 7 ustaliły minimalny poziom zamówień i dostaw, zastrzegając na wypadek niewykonania zobowiązania do zamówień (przez pozwanego) lub dostaw (przez powoda) kary umowne.

Zgodnie z § 7 pkt 2 umowy odbiorca zobowiązał się do zakupu od dostawcy w każdym roku obowiązywania umowy minimum 12.000.000 sztuk butelek w obu pojemnościach pod rygorem zapłaty kary umownej w wysokości 2 groszy za każdą nie zakupioną butelkę brakującą do realizacji określonego minimum.

Przez nową linię technologiczną do produkcji butelek strony rozumiały linię, która będzie „nowa” w stosunku do już wykorzystywanych we współpracy stron linii technologicznych. Najistotniejszą jej część stanowiła maszyna (...) B. (...) wyprodukowana w 2005 r. i posiadająca półroczną gwarancję producenta. Wydajność linii wynosiła 7.200 sztuk butelek na godzinę. Nowa maszyna (...) B. (...) kosztowała w tamtym okresie ponad 300 tys. euro tak więc niemożliwe było zmieszczenie się w oszacowanym budżecie w wysokości 1.150.000 zł w przypadku zamiaru zakupu nowej wydmuchiarki gdyż jej cena musiałaby przekroczyć ten budżet.

W zakupie i wyborze linii produkcyjnej do butelek pomagali stronie powodowej przedstawiciele strony pozwanej, a to R. C. kierownik produkcji strony pozwanej oraz kierownik rozlewni R. S.. W rezultacie została zakupiona maszyna (...) B. (...) oraz szereg innych urządzeń takich jak sprężarki, klimatyzator, oziębiacz, wentylacja mechaniczna.

W spornym okresie, po zainstalowaniu nowej linii technologicznej objętej umową z 22 czerwca 2012r., miały miejsce przerwy technologiczne z przyczyn leżących zarówno po stronie powoda jak również z przyczyn leżących po stronie pozwanego.

Pozwany zgłaszał w 2013 reklamację jakościową, która była przedmiotem postępowania w sprawie VI GC 52/15.

W pierwszym roku obowiązywania umowy – czyli w okresie od uruchomienia produkcji tj. od 16 grudnia 2012r. do 15 grudnia 2013r. pozwany zamówił i zakupił jedynie 3.053.068 butelek pomimo, że zobowiązał się do zakupu co najmniej 15 milionów sztuk (§ 4 umowy), zaś niedotrzymanie zobowiązania do zakupu 12 milionów sztuk butelek zostało obwarowane karą umowną. Powód obciążył pozwanego, na podstawie § 7 pkt 2 umowy, karą umowną w wysokości 2 grosze za każdą z 8.946.932 butelek brakujących do zrealizowania tego poziomu zamówień. W związku z tym wysokość kary umownej to kwota 178.938,64 zł, którą powód obciążył pozwanego w nocie obciążeniowej nr (...) z dnia 31 grudnia 2013r.

W związku z przesłaną notą obciążeniową kierownik działu produkcji przesłał do powoda propozycję aneksu, w którym, wskazując na opóźnienie w osiągnięciu pełnej wydajności linii produkcyjnej, proponował zmniejszenie minimalnego poziomu dostaw. W kolejnym mailu z dnia 29 sierpnia 2013r. wiceprezes zarządu pozwanego przesłał do powoda kolejną propozycję aneksu do umowy, z którego wynika, że w 2013r. kupujący nie będzie w stanie wywiązać

się z zakupu co najmniej 12 milionów butelek. Ponadto strona pozwana proponowała aby powód zrzekł się roszczenia z tytułu kary umownej liczonej na podstawie § 7 pkt 2 Umowy o współpracy z 22 czerwca 2012r.

Wyrokiem z dnia 17.11.2015 r. VI GC 52/15 Sąd Okręgowy w R. uwzględnił żądanie powoda zapłaty kar umownych za 2013 r. w wysokości 178 938,64 zł. Wyrokiem z dnia 27.10.2016 r. I ACa 103/16 Sąd Apelacyjny w R. oddalił apelację pozwanego od w/w wyroku.

Powód wynajmował w oparciu o umowę z dnia 1.01.2013 r. zawartą na czas oznaczony do 31.12.2015 r. od pozwanego pomieszczenie, w którym ustawiono urządzenie powoda do produkcji butelek, a które było częścią budynku produkcyjnego rozlewni.

Pozwany wypowiedział pismem z daty 31.10.2014 r. powodowi umowę najmu, umowę handlową i umowę o współpracy. Wezwał powoda do opróżnienia lokalu. Pozwany zakupił swoją wydmuchiarkę i odłączył urządzenie powoda od linii produkcyjnej.

Powód nie uznał skuteczności wypowiedzenia, ale pozwany podtrzymał żądanie opróżnienia lokalu. Wraził zgodę na zdemontowanie i odebranie wszystkich urządzeń powoda wchodzących w skład linii produkcyjnej.

Powód w marcu 2015 opróżnił pomieszczenia. Urządzenie zostało zamontowane w rozlewni w B., produkując butelki dla innego zleceniodawcy na preferencyjnych warunkach w zamian za udostępnienie pomieszczenia.

Pozwany w 2014 roku i nie zlecił powodowi przewidzianej w umowie liczby butelek, z uwagi na niższe zapotrzebowanie uzależnione od zamówień kontrahentów pozwanego.

Powód wystawił kolejną notę z tytułu kar umownych, a to nr (...) za rok 2014 na kwotę 160 322,44 zł. za okres 16.12.2013 r. do dnia 15.12.2014 r. Wskazując na ilość sprzedanych butelek 3 983 878 szt, i naliczeniu kary za brakujące 8 016 122 szt. I wezwał pozwanego do zapłaty.

Powód wobec zakończenia współpracy z inicjatywy pozwanego, wobec zaprzestania składania zamówień w ogóle, w dacie 17.08.2015 r. wystawił kolejną notę z tytułu kar umownych nr (...) na kwotę 240 000 zł. za rok 2015 i wezwał pozwanego do zapłaty.

dowody: Umowa handlowa z 24.11.2010r. (k.27-29), Umowa o współpracy z 22.06.2012r., (k. 30-32), Umowa sprzedaży nr (...) (k. 33-38), protokół uruchomienia k.39, dokumenty dotyczące zakupu urządzeń i wynajmu pomieszczenia (k. 40-78), oferta zakupu nowej wydmuchiarki (k.79), maile dotyczące ofert- przesłane przez przedstawicieli strony pozwanej (k. 80-104), propozycja aneksu do umowy k. 105-106, propozycja porozumienia co do kar umownych k. 107-109, pismo pełnomocnika strony pozwanej z 24.01.2014r. w odpowiedzi na wezwanie do zapłaty (k110-111), pismo strony powodowej z 21.03.2014 r. k. 112-117, wyrok SO w R. z uzasadnieniem VI GC 52/15 k. 118-126, wyrok SA w R. I ACa 103/16 k. 127, pismo powoda z 16.01.2015 r. k. 128, nota 1/2014 z wyliczeniem k.129-130, zestawienie faktur k. 131-136, umowa najmu k. 137-140, pismo powoda z 17.08.2015 r. k. 140, nota nt (...) k. 141, pismo pozwanego z 25.08.2015 r. k.142-143, pismo powoda kz 7.09.2015 r. k. 144-145, pismo powoda z 7.12.2016 r. k. 146-148, zestawienie przestojów linii powoda i pozwanego sporządzone przez pracowników pozwanego (k. 177-179), maile dotyczące przestojów i płynnością w pracy wydmuchiarki k. 180-187, karty pracy (k. 187-229), umowa leasingu k. 230-231, zestawienie przestojów k. 277-279, k. 280-281, korespondencja stron od 31.10.2014 r do 25.03.2015 r. k. 282 - 292, kalkulacja poniesionej straty k. 293-294, porozumienie k. k. 314 zestawienie sprzedaży k. 313,

zeznania świadków R. C. (k.307 transkr. k. 323). R. S. (k. 307, transkr k. 330), A. B. (k. 307, transkr. k. 316), M. K. k. 342, L. H. k. 358 transkr. k. 370, Z. H. k. 358, transkr 373, T. S. k. 358, transkr. k. 375,

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o powołane dokumenty oraz w oparciu o zeznania wskazanych świadków. Sąd dał wiarę dowodom z dokumentów zalegających w aktach sprawy a dopuszczonych w charakterze

dowodów, albowiem w ocenie Sądu są one wiarygodne w zakresie, jaki wyznaczają im przepisy art. 244 i 246 kpc. Autentyczność i treść dowodów z dokumentów nie budziła wątpliwości Sądu i wzajemnie się potwierdzała.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków w zakresie dotyczącym zakupu przez strony linii produkcyjnej do butelek o określonej wydajności oraz co do tego, że pracownicy strony pozwanej pomagali stronie powodowej w wyborze maszyny, która produkowałaby określoną ilość butelek zakładaną w umowie oraz co do tego, że maszyna ta miała być używana, gdyż zakładana kwota inwestycji nie wystarczyłaby na zakup nowej maszyny do produkcji butelek.

Sąd zważył, co następuje:

Przedmiotem niniejszego powództwa jest żądanie zapłaty tytułem kary umownej o której mowa w art. 483 kc § 1 kc można zastrzec w umowie, że naprawienie szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania niepieniężnego nastąpi przez zapłatę określonej sumy (kara umowna).

W umowie strony ustaliły, że będzie obowiązywała przez okres 3 lat od dnia uruchomienia produkcji, z możliwością jej przedłużenia. Strony zastrzegły kary umowne (§ 7 umowy), przy czym strony wskazały, że zastrzeżenie kary umownej ma na celu zabezpieczenie interesów obu stron - dostawcy w zakresie produkcji minimum 12.000.000 sztuk butelek w każdym roku obowiązywania umowy, a odbiorcy w zakresie otrzymania minimum 12.000.000 sztuk butelek w obu pojemnościach (0,5 l i 1,5 l) w każdym roku obowiązywania umowy. Przy czym odbiorca zobowiązany był do zakupu minimum 12.000.000 sztuk butelek w każdym roku obowiązywania umowy pod rygorem zapłaty kary umownej w wysokości 2 groszy za każdą niezakupioną butelkę brakującą do realizacji określonego minimum.

Powód (dostawca) wobec niewywiązania się przez pozwanego (odbiorcę) z obowiązku zakupu od powoda 12.000.000 sztuk butelek w ciągu roku obowiązywania umowy naliczył pozwanemu karę umowną w wysokości 2 groszy za każdą niezakupioną butelkę brakującą do realizacji określonego minimum w ilości 12.000.000 sztuk butelek.

Z uwagi na to, że pozwany nie zakupił :

- w 2014 r. 8 016 122 sztuk butelek wysokość naliczonej kary umownej wynosi 160 322,44 zł.

- w 2015 r. żadnej butelki - wysokość naliczonej kary umownej wynosi zatem 240 000 zł.

Powód wykazał, poprzez przedłożenie swojego wyliczenia i załączonych do niego faktur, że w 2014 pozwany zamówił i zakupił jedynie w/w ilość butelek pozwany wyliczeniu temu nie zaprzeczył. Niewątpliwie też w roku 2015 pozwany wbrew umowie nie zamówił żadnej butelki, z przyczyn leżących po jego stronie.

Pozwany wnosząc o oddalenie powództwa w sprawie niniejszej podnosił zarzuty tożsame z tymi w postępowaniu VI GC 52/15 o zapłatę kar umownych za 2013 r. Sąd orzekając w sprawie niniejszej nie znalazł podstaw, aby odmiennie ocenić zarzuty pozwanego oparte o te same fakty i materiał dowodowy. Sąd Okręgowy orzekając w sprawie niniejszej podzielił ocenę stanu faktycznego i podzielił wnioski wyrażone w sprawie VI GC 52/15 w całości. Powód w sprawie niniejszej dochodzi kar umownych za dwa kolejne lata obowiązywania umowy . Sytuacja za rok 2015 r odbiegała od tej osądzonej w poprzedniej sprawie o tyle, iż w marcu 2015 r. powód został zmuszony przez pozwanego, który odłączył urządzenie powoda od linii produkcyjnej i wymusił na nim opróżnienie pomieszczenia wynajmowanego mu celem posadowienia i podłączenia spornej maszyny. Pozwany wnosząc o oddalenie powództwa zarzucił ponownie , że linia produkcyjna dostarczona przez powoda nie była fabrycznie nowa – co zastrzeżono w umowie, że zgłaszał zastrzeżenia odnośnie parametrów butelek produkowanych przy użyciu linii powoda a ponadto wskazał na przestoje linii produkcyjnej.

Wbrew twierdzeniom pozwanego na brak realizacji zakupu butelek od powoda nie miał wpływu fakt, że zdaniem pozwanego strony umówiły się o zamontowanie fabrycznie nowej linii produkcyjnej. Zarzutowi temu przeczy budżet, który został przewidziany na zakup urządzeń tej linii, której cena w przypadku zakupu nowej maszyny była znacznie wyższa niż zakładany. Ponadto należy mieć na uwadze przy interpretacji pojęcia „nowa” że celem było osiągnięcie konkretnej wydajności, aby zrealizować zakładane zapotrzebowanie pozwanego. W ocenie Sądu w świetle powyższego

drugorzędne znaczenie miało, to czy urządzenie miało być fabrycznie nowe, czy może cecha nowości oznaczała, iż miało być to urządzenie takie, którego uprzednio na wyposażeniu nie było.

Istotnym jest, że ze zgromadzonego materiału dowodowego w tym zeznań świadków obu stron nie wynikało w żaden sposób, aby powód czy to ze względu na brak cechy „nowości” urządzenia, czy przestoje których istnienie potwierdziły obie strony, nie wywiązał się z jakiegokolwiek z zamówień pozwanego i z tego właśnie powodu liczba wyprodukowanych butelek była niższa niż przewidywała umowa. Pozwany w toku sporu nie wykazał, że w objętym sporem roku obowiązywania umowy kiedykolwiek zdarzyło się, aby zabrakło butelek produkowanych przez powoda i by z tego powodu pozwany nie mógł sprzedać swojego produktu w postaci wody mineralnej. Pozwany i powód wskazywali na przestoje związane z awariami. Przestoje nie miały jednak żadnego wpływu na realizację dostaw butelek przez powoda i nigdy nie zdarzyło się aby powód nie wywiązał się z dostaw w stosunku do pozwanego. Również reklamacje związane z jakością butelek nie spowodowały niewywiązania się przez powoda z dostawy butelek dla pozwanego.

Rzeczywistą przyczyną naliczenia kar umownych bez wątpienia było złożenie zamówień przez pozwanego poniżej gwarantowanego umową limitu. Powyższe wynikało m.in. z pisma przedprocesowego pozwanego z propozycją porozumienia odnośnie kar umownych za 2013 r. /k. 107-108 /. Fakt zamówień poniżej limitu powtórzył się w 2014 r. stąd tym bardziej wiarygodnym są zeznania świadka R. C. będącego kierownikiem produkcji u pozwanego, który jednoznacznie wskazał, że przyczyną takiej, a nie innej ilości zamawianych butelek były niższe zamówienia kontrahentów pozwanego. Jednocześnie inny świadek, pracownik pozwanego R. S. sugerując, iż przyczyną niższych zamówień były przestoje czy wydajność maszyny niższa niż zakładana pierwotnie, wskazywał tylko na swoje przypuszczenia w tym zakresie. Zeznania te nie wytrzymały porównania z kategorycznymi i jednoznacznymi zeznaniami wskazanego R. C. i treści propozycji.

Przyczyną zaś naliczenia kary umownej za 2015 r było całkowite zaprzestanie składania zamówień wobec oczywistej woli pozwanego zakończenia współpracy z powodem. Na powyższe wskazuje próba wypowiedzenia umowy tak współpracy jak i najmu, jak też odłączenie urządzenia powoda od linii produkcyjnej oraz naciski na opróżnienie pomieszczenia. Pozwany przy tym nie wykazał podstawy prawnej i faktycznej oraz zasadności wypowiedzenia umowy, z której wynikały kary umowne, w którego uzasadnieniu powoływał się na niezakupienie nowej maszyny i nieuruchomienie jej do dnia 15.11.2012 r. Powód zakupił urządzenie, co do którego nie było istotnym zakup urządzenia fabrycznie nowego, co do zaś daty uruchomienia to był to zarzut powołany wyłącznie na okoliczność wypowiedzenia, skoro strony podjęły współpracę i kontynuowały ją przez 2013 i 2014 rok. Nie ma przy tym znaczenia to, że nota obciążeniowa za 2015 r. została wystawiona już w połowie tego roku, skoro już wtedy wiadomym było, że pozwany zamówień składać nie będzie. Co istotne przypuszczenia te potwierdziły się i pozwany faktycznie zamówień nie złożył, czym sprawił, iż żądanie zapłaty kary umownej za ten przedział czasu stało się w całości uzasadnione.

Powyższe przemawiało za ustaleniem, iż przyczyny braku zamówień istniały włącznie po stronie pozwanego, który pomimo przyjętego na siebie zobowiązania z przyczyn nie związanych z powodem, najpierw składał zamówienia poniżej limitu następnie zaprzestał składania zamówień w ogóle, zrywając faktycznie współpracę. W konsekwencji zasadnym było naliczeni kar umownych.

Pozwany podniósł także niezasadny zarzut miarkowania kary umownej. Stosownie do art. 484 § 2 kc wynika, że jeżeli zobowiązanie zostało w znacznej części wykonane, dłużnik może żądać zmniejszenia kary umownej, to samo dotyczy wypadku, gdy kara umowna jest rażąco wygórowana.

Sąd nie uwzględnił zarzutu strony pozwanej co do tego, że kara umowna wyliczona przez stronę powodową jest rażąco wygórowana.

Pozwany podniósł, że Sąd już zasądził na rzecz powoda kwotę 178 938,64 zł. tytułem kary umownej, stąd dalsze żądania spełniają przesłankę rażącego wygórowania, jako obiektywnie wysoka, bo stanowiąca równowartość 12-

lenich przeciętnych zarobków oraz jako przekraczająca oszacowane przez powoda koszty inwestycji w zakup maszyny. Pozwany powołał też względy słusznościowe podnosząc art. 5 kc.

Powołany przepis wskazuje kryteria miarkowania odszkodowania, stąd przyjąć należy, że dłużnikowi nie przysługuje możliwość dodatkowego żądania obniżenia kary umownej na podstawie art. 5 kc. Nie jest dopuszczalne obniżenie kary umownej z pominięciem wskazanych wyżej przesłanek, jedynie w oparciu o konstrukcję nadużycia prawa podmiotowego (zob. wyr. SN z 22.5.2002 r., I CKN 1567/99, OSN 2003, Nr 7–8, poz. 109).

Miarkowanie jest uznawane za prawo sędziowskie (por. wyr. SA w Poznaniu z 21.10.2009 r., I ACa 604/09, Legalis oraz wyr. SA w Lublinie z 15.1.2013 r., I ACa 655/12, Legalis). W sprawie nie ma jednak podstaw do ingerencji sądu i obniżenia kary umownej w oparciu o art. 484 § 2 kc. Kara umowna może być uznana za rażąco wygórowaną już w dacie zastrzegania, może też zostać uznana za taką w następstwie wystąpienia późniejszych okoliczności. Dłużnik może jednak żądać redukcji kary wtedy, gdy dysproporcja kary jest nad wyraz istotna i dostrzegalna dla każdego obserwatora, ewidentnej niewspółmiernej wysokości kary umownej do tej, która powinna być należna w danej sytuacji. Powyższe w sprawie nie zachodzi.

Wysokość kary umownej w niniejszej sprawie nie wynika z zastrzeżenia jej w rażącej wysokości, albowiem było to dwa grosze za brakującą butelkę, ale ze skali kontraktu i zakładanej produkcji na deklarowane w takiej, a nie innej wysokości potrzeby pozwanego. Finalne naliczenie kary umownej w żądanej wysokości było sprzężone ze skalą umowy i zakresem jej naruszenia tak co do ilości brakujących sztuk jak także czasookresu naruszenia przez pozwanego. Niezasadnym jest w tym kontekście nawiązanie do wskaźnika średniego wynagrodzenia w oderwaniu od wartości i warunków kontraktu i konsekwencji jego niewykonania. Nie jest przekonywującym też odwołanie się do przekroczenia przez karę umowną wartości nakładów na zakup urządzenia, albowiem konsekwencje nienależytego wykonania umowy przez pozwanego ostatecznie wręcz zerwanie przez niego współpracy, oznaczały dla powoda nie tylko utratę środków na zakup, ale także brak zakładanego przychodu. Interes powoda miał być nadto zabezpieczony dopiero w razie wykonywania umowy przez okres trzech lat na określonym pułapie, co było pozwanemu wiadome już przy zawieraniu umowy. W ocenie Sądu ewentualne miarkowanie kary umownej i ingerencja Sądu w stosunki między kontrahentami przekreśliłoby ten znany obu stronom cel.

Nie uzasadnia miarkowania w żadnym zakresie okoliczność wstawienia przez powoda urządzenia do innej linii produkcyjnej na zasadzie porozumienia z podmiotem trzecim. Powyższe po pierwsze miało charakter wtórny w stosunku do faktu o podstawowym w sprawie znaczeniu, a to naruszenia zobowiązania przez pozwanego i zostało tym naruszeniem wymuszone. Po drugie ewentualna sprzedaż przez pozwanego butelek na rzecz podmiotu trzeciego po dacie wymuszenia opuszczenia pomieszczenia nie wpływa na zakres odpowiedzialności pozwanego za nienależyte wykonanie umowy. Sama kwestia poniesienia bądź nie szkody przez powoda wskutek niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania jest jednym z kryteriów stwierdzenia rażącego wygórowania kary umownej. W przedmiotowej sprawie jednak w ocenie Sądu nie zmniejszają zakresu tej odpowiedzialności podjęte przez powoda działania mające na celu zmniejszenie tej szkody. Powód nie podjął za pomocą spornego urządzenia po zerwaniu kontraktu działalności o porównywalnej skali, poniósł koszt transportu urządzenia. Zawarł porozumienie z podmiotem trzecim zapewniające mu miejsce do przechowania urządzenia i możliwość jego demonstracji potencjalnym nabywcom w zamian za produkcję butelek na preferencyjnych warunkach na rzecz tego podmiotu. Powyższe należy raczej zakwalifikować jako działania mające na celu zapobieżenie dalszemu powiększaniu się szkody jako, że powód przykładowo nie musi ponosić kosztów najmu pomieszczenia czy przechowania bezproduktywnego urządzenia.

Nie można też powiedzieć, że spełniła się kolejna przesłanka z tego przepisu, a to że umowa została w znacznej części wykonana skoro w 2014 r. zamówienie nie osiągnęło nawet pułapu 50 %, a w 2015 r. zamówień nie było w ogóle.

Wobec powyższego brak podstaw do jej miarkowania kary umownej w oparciu o art. 484 § 2 kc.

W tym stanie rzeczy mając na uwadze treść § 7 łączącej strony umowy jak też art. 483 kc i art. 484 kc Sąd uznał, iż powodowi należy się kara umowna w wysokości podanej w pozwie i dlatego też uwzględnił żądanie pozwu w całości o czym orzekł w pkt I sentencji wyroku.

Odsetki za opóźnienie w zapłacie zasądzono na podstawie art. 481 § 1 kc zgodnie z żądaniem powoda.

O kosztach postępowania orzeczono stosownie do wyniku sporu na podstawie art. 98 w zw. z art. 108 § 1 kpc . Na koszty powoda składa się opłata od pozwu w kwocie 20.017 zł , koszty zastępstwa procesowego w kwocie 10 800 zł / § 2 pkt 7 Rozp. Min. Spr. z dnia 22.10.2016 r. z dnia 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie/ i opłata skarbową od pełnomocnictwa 17 zł.